

Jonas Alteryd

snickare - pastor -
pipmakare

Text: Jan Andersson
Bild: Jonas Alteryd

När man träffar nya pipmakare är det alltid intressant att höra hur det egentligen kom sig, att det blev just pipmakeri de kom att ägna sig åt. För en del har det varit en dröm alltsedan unga år, för andra är det rena tillfälligheter som spelat in. Det senaste tillskottet i det svenska pipmakarskrået, Jonas Alteryd, tillhör onekligen den sistnämnda kategorin. Det var en händelse som inträffade i nöjesparken Liseberg i Göteborg, som ledde honom in på spåret. Vi skall återkomma till detta senare, men låt oss först gå lite bakåt i tiden.

Jonas Alteryd (*1976) föddes på Gotland men större delen av sin uppväxt tillbringade han i Gästrikland, närmare bestämt i Ockelbo. Redan som liten älskade han att tillbringa tid i familjens uthus, där han kunde snickra och göra olika saker med trä. Hans dröm vid den här tiden var

att bli snickare, en dröm som han förverkligade efter avlagd studentexamen. Efter några år slutade han dock bygga hus och började istället läsa teologi på Teologiska Högskolan i Stockholm. Dessa studier fullföljde han genom att tillbringa ett år på ett universitet i Chicago. Jonas har flyttat runt en hel del, bland annat har han tillbringat sex månader i Tanzania.

År 2007 var Jonas och hustrun Sara bosatta utanför Östersund, där Sara just avslutat sina socionomstudier. Man beslutade då att flytta söderut och kom till det lilla samhället Örby, beläget i Marks kommun i sydvästra Götaland. Där började Jonas arbeta som pastor i Missionskyrkan i det närbelägna Kinna. Genom att renovera det hus familjen köpt, fick Jonas utlopp för sitt intresse att åstadkomma något med sina händer. Sönerna Edvin och William föddes, pojkar är nu 11 och 8 år.

Men hur var det nu med den där upplevelsen på Liseberg?

Det hela hände på vintern. Familjen var på besök i den välkända nöjesparken och medan hustrun och barnen ägnade sig åt karusellåkning, strövade Jonas omkring lite oplanerat. Plötsligt fick han känna en

förföriskt god doft i den kyliga vinterluften. Han var tvungen att gå närmare för att se var den kom ifrån. Den visade sig härröra från ett stånd, där man sålde pipor och cigarrer. Jonas blev så gripen av doften och atmosfären att han på stående fot köpte en pipa och lite tobak, något

Verkstaden är utrustad med allt som behövs, välordnad men inte särskilt stor. Men som Jonas säger: "Den räcker för mig".

han dock inte vågade berätta för hustrun just då. När han så småningom gjorde det, trodde hon att han var på väg in i en ålderskris, eftersom han inom kort skulle fylla 40.

I alla fall började han titta runt på nätet för att hitta så mycket som möjligt om piptillverkning. Han tyckte det såg fantastiskt roligt ut. En bekant till Jonas var en stor inspiration då han hade tillverkat pipor i många år. Hans namn är Lars Svahn. Alla läsare av detta blad är välbekanta med Lars, som vi har haft ett flertal artiklar om. Jonas blev verkligen inspirerad när han såg vad Lars åstadkom. Bilen fick nu flytta ut på gården, för garaget skulle byggas om till pipverkstad.

Jonas hade redan en hel del verktyg och maskiner, men han saknade något viktigt

– en svarv. Till slut fann han en Storebro, en hederlig gammal kvalitetssvarv som dock var i stort behov av renovering. Större delen av den kommande vintern fick ägnas åt att plocka isär svarven i dess minsta beståndsdelar, rengöra, olja in och måla. Men det var väl använd tid, för sedan dess har svarven fungerat utmärkt.

Sedan 2016 har Jonas varit igång med att göra pipor. Han säger att det är högtidsstunder, så snart han får tillfälle att gå ut i verkstaden. Att ta en kloss, studera ådringen, för att så småningom hitta den pipa som gömmer sig inne i klossen, tycker Jonas är fascinerande. Dessutom vet alla pipmakare att det alltid dyker upp problem, och att lösa dessa är en utmaning i sig. Att sedan, efter många timmars arbete, sitta där med den färdiga pipan i

handen – ja, det är en känsla som är svår att överträffa.

Briar köper Jonas dels från Mimmo i Italien, dels grekisk briar från Jonas Rosengren, som har goda kontakter där. Jonas säger att just Jonas Rosengren varit till stor hjälp och varit frikostig med råd, som underlättat mycket. Huvuddelen av

skaften görs i ebonit som han, liksom de flesta andra, köper från Tyskland. Ibland använder han också akryl, men det är inte särskilt vanligt.

Jonas pipor är släta, rustikerade eller blästrade. Till blästern fick han tag i en kraftfull kompressor, men ett litet problem uppstod då han skulle ha in den i

verkstaden. Kompressorn var så tung att den inte gick att rubba och dessutom saknade den hjul, så Jonas fick plocka ner en del av taket och lyfta in den med hjälp av ett rejält kedjeblock lånat av en bonde. ”Den för ett väldigt oväsen och ibland är jag rädd att den skall explodera”, säger Jonas lite roat, ”men den fungerar bra.”

Jonas jobbar sedan 2012 som butikschef på Erikshjälpen i Skene, ett jobb han trivs utmärkt med. Han har inga planer på att bli pipmakare på heltid, men säger att han gärna skulle vilja få sådan fart på verksamheten, att han kunde gå

ner lite i arbetstid. Då skulle han få mer tid hemmavid, vilket är önskvärt då barnens fritidstider skulle kunna kortas ner.

Jonas säljer sina pipor på sin hemsida (alterypipes.se) samt på Facebook och Instagram. De finns också hos Scandinavian Pipes. Jonas berättar att hans hemsida tydligen har uppmärksammats även utomlands. Nyligen sålde han en pipa till Belgien och tidigare har han sålt ett par pipor till Australien.

Vi önskar Jonas all lycka framöver och jag är övertygad om, att vi får anledning att återkomma till honom fler gånger.